

- 1 **מבנה המסכת.**
א-ד: מחשבה הפוסלת בקרבנות.
ה: עבודת הקרבנות.
ו-ז: עולת וחטאת העוף.
ח: תערובות בזבחים.
ט: פסולין שעלו ע"ג מזבח.
י: תדיר ומקודש קודם.
יא: כיבוס דם חטאת.
יב: חלוקת בשר ועורות הקדשים.
יג-יד: איסור שחוטי חוץ.
- 2 **מהן העבודות המעכבות במעשה הקרבנות? קרבן שחישב באחת מעבודותיו לשם קרבן אחר, מה דינו? והאם בעליו יצאו ידי חובתם?**
ד' עבודות מעכבות בקרבנות: **א.** שחיטה, **ב.** קבלת הדם, **ג.** הולכת הדם למזבח (**ר"ש** - חולק), **ד.** זריקת הדם על המזבח.
חישב בשחיטת הקרבן (או בשאר העבודות) **שלא לשמו** - כשר (זורקין את דמו ומוקטר ונאכל לשמו), אבל הבעלים לא יוצא ידי חובה: **ת"ק** - חוץ מפסח (בזמנו) וחטאת שהן פסולין.
ר' אליעזר - וכן אשם (כחטאת שבאה על חטא).
שמעון בן עזאי (מוסיף על ת"ק) - וכן עולה.
יוסי בן חוני - אף קרבנות אחרים שנשחטו לשם פסח (בזמנו) או לשם חטאת.
שמעון אחי עזריה - שחטן לשם קדושה גבוהה יותר (קק"ל לשם ק"ק, בכור ומעשר לשם שלמים) - כשרין, לשם קדושה נמוכה יותר (ק"ק לשם קק"ל, שלמים לשם בכור או מעשר) - פסולין.
[מחשבת פסול: רמב"ם - כפשוטו, רש"י ותוס' (פסחים סג.) - הוצאה בפה].
[סוטה כא. (רש"י ד"ה שמעון) - שמעון למד תורה על ידי אחיו עזריה שהיה עוסק בפרקמטיא כדי שיחלוק עמו בזכויות למודו, לכך נקרא על שם אחיו].
- 3 **מהו זמן שחיטת קרבן פסח? מה דינו כששחטו שלא בזמנו, לשם קרבן אחר?**
זמן הקרבת קרבן פסח - י"ד ניסן אחר חצות היום עד הערב, שנאמר 'וַיִּשְׁחֲטוּ אֹתוֹ... בֵּין הָעֶרְבַּיִם'.
פסח ששחטו קודם או אחר זמנו - דינו כשלמים, ואם שחטו שלא לשמו - כשר.
שחטו ב"ידי בניסן קודם חצות היום שלא לשמו:
ר' יהושע - מכשיר, כיון שנשחט קודם זמנו דינו כשלמים שנשחטו שלא לשמן.
בן בתירא - פוסל, כיון שזמנו ב"ידי ניסן, כל היום נחשב כזמנו לחומרא.
- 4 **מה הדין כשערב מחשבת לשמו עם מחשבת שלא לשמו?**
חישב באחת מעבודות הקרבן מחשבת שלא לשמו וערב גם מחשבת לשמו, בין שהקדים את המחשבה לשמו ובין שהקדים את המחשבה שלא לשמו - דינו כחישב מחשבת שלא לשמו בלבד (ודין הקרבן והבעלים כדלעיל).
- פרק ב - כל הזבחים שקבלו דמן**
- 5 **מיהם הפסולים לעבודת הקרבנות, ומה דין קרבן שפסול עסק בעבודתו?**
הפסולים לעבודת הקרבנות: **א.** זר, **ב.** אונן, **ג.** טבול יום, **ד.** מחוסר בגדים, **ה.** מחוסר כפורים, **ו.** לא רחץ ידיו ורגליו, **ז.** ערל, **ח.** טמא, **ט.** יושב, **י.** עומד ע"ג כלים, בהמה או רגלי חברו.
כל הפסולים שעשו עבודה (קבלה, הולכה, זריקה) - פסלו את הקרבן, חוץ משחיטה (ג), שכשרים לכתחילה, וטמא שכשר בדיעבד.
קיבל הדם ביד שמאל: **ת"ק** - פסול, **ר"ש** - כשר.
- 6 **שינה במתנות הדם, האם נפסל הקרבן בכך?**
דם קרבן שנשפך על הרצפה ואספו - פסול.
היה **כשר** מהדם: **א.** ע"ג הכבש, **ב.** ע"ג המזבח אבל שלא כנגד היסוד, **ג.** מקרבנות שמתן דמם למעלה (חטאת בהמה ועולת העוף) למטה או ההיפך, **ד.** מקרבנות שמתן דמם בפנים (חטאות הנשרפות - ה,א-ב) בחוץ או ההיפך - פסול, ואין תקנה שכשר יחזור ויקבל כיון ששאר הדם נעשה שיריים ונפסל. אעפ"כ נתכפרו הבעלים. (חישב מחשבת פיגול בהזאה זו - האוכל מבשרו פטור מכרת).
- 7 **מהי מחשבת 'חוץ לזמנו' ו'חוץ למקומו' ומה דין הקרבן בכל מקרה?**
השוחט (או עושה אחת מד' עבודות) ע"מ לזרוק מדמו או להקטיר (כזית) מאמוריו או לאכול (כזית) מבשרו:
חוץ למקומו: זריקת דם והקטרה חוץ לעזרה, אכילת בשר ק"ק חוץ לעזרה או קק"ל חוץ לירושלים - פסול ואין באכילתו כרת.
חוץ לזמנו: זריקת דם לאחר יומו, הקטרה לאחר יומו ולילו, אכילת בשר ק"ק או תודה ואיל נזיר (ופסח) לאחר יומו ולילו או שלמים ובכור ומעשר לאחר ב' ימים ולילה א' - פיגול וחייבין על אכילת כזית מבשרו כרת.
- 8 **באר: 'ובלבד שיקרב המתיר כמצותו'. הבא את דוגמאות המשנה לדין זה!**
מחשבת פיגול (חוץ לזמנו) פוסלת את הקרבן לחייב את האוכלו כרת, רק אם לא ערב מחשבה אחרת שפוסלת הקרבן (חוץ למקומו או שלא לשמן בפסח וחטאת - כת"ק א,א) באותה עבודה או בעבודה אחרת. אבל אם ערב מחשבה אחרת - הקרבן פסול אבל אינו פיגול, והאוכל מבשרו פטור מכרת.
קרב המתיר כמצותו: עשה אחת (או יותר) מד' עבודות במחשבת חוץ לזמנו ושאר העבודות בשתיקה - פיגול.
לא קרב המתיר כמצותו: עשה אחת (או יותר) מד' עבודות במחשבת חוץ למקומו או שלא לשמן בפסח וחטאת, ואחת העבודות (או יותר) במחשבת חוץ לזמנו או אפי' באותה עבודה חישב על כזית (או כחצי זית) חוץ למקומו וכזית (או כחצי זית) חוץ לזמנו - פסול אבל אינו פיגול.
ת"ק - אין הבדל אם הקדים את מחשבת חוץ לזמנו או אחר אותה.
ר' יהודה - אם קדמה מחשבת חוץ לזמנו למחשבה האחרת (בין בעבודה אחת ובין בשתי עבודות) - פיגול (תפוס לשון ראשון).
- 9 **מה השיעור לפסול ע"י מחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו? והאם מחשבת אכילה והקטרה או חוץ לזמנו וחוץ למקומו מצטרפין לכשיעור?**
[ג,ג - שיעור מחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו - בכזית. חישב על פחות מכזית - כשר].
חישב לאכול או להקטיר, כחצי זית חוץ לזמנו וכחצי זית חוץ למקומו - מצטרפין לפסול אבל לא לעשותו פיגול.
חישב לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית, חוץ לזמנו או חוץ למקומו - כשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפין.
- פרק ג - כל הפסולין**

א	10 מיהם הכשרים לשחיטה בקרבנות, ומנין? פסול שעבד וחיטב מחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו, מה דין הקרבן? הכל כשרים למלאכת שחיטה: אפי' זר, אשה, עבד, טמא (ובלבד שלא יגע בבשר), שנאמר 'וְשַׁחֲטוּ... וְהִקְרִיבוּ בְּגִי אֶהְרֶץ הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם', מכאן שצריך דוקא כהן רק מקבלת הדם ואילך. לפיכך מחשבת פסול של הפסולים בשחיטה - דינה כמחשבת פסול של הכשרים בשאר עבודות (ופוסל ומפגל הקרבן). אבל פסולין שקבלו את הדם, הוליקוהו או זרקוהו (וחשבו חוץ לזמנו או חוץ למקומו) - לא פסלו את הקרבן, ואם יש עוד דם הנפש (דם שנפש הבהמה יוצאה בו) יקבל אותו הכשר לעבודה והקרבן כשר.
א-ב	11 כשר שקיבל דם הקרבן כראוי וקלקל, או פסול שהיזה שלא כראוי, האם יש תקנה לקרבן? א. כשר שקיבל הדם ונתנו לפסול - יחזיר לכשר (ובלבד שהפסול לא הוליקו). ב. קיבל בימינו והעביר לשמאלו - יחזיר לימינו. ג. קיבל בכלי שרת והעביר לכלי חול - יחזיר לכלי קדש. ד. נשפך מהכלי על הרצפה ואספו - כשר. ה. היזה הפסול לעבודה: ע"ג הכבש, על המזבח שלא כנגד היסוד, מהנתנין למטה למעלה וההיפך, מהנתנין בפנים בחוץ וההיפך - אם יש עוד דם הנפש יקבל אותו כשר ויחזור להזות כראוי. [היזה כשר שלא כראוי - נתכפרו הבעלים אבל הבשר אסור באכילה, וזריקה שנית אינה מועילה (ב,א)].
ג-ה	12 מחשבת פסול לאכול דבר שאינו עומד לאכילה או להקטיר דבר שאינו עומד להקטרה, האם פוסלת הקרבן? הבא את דוגמאות המשנה. מחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו, כשחיטב לאכול בדבר שאין דרכו להאכל לאדם (כהנים או בעלים, בין אם מצווין להקטירו ובין אם אין דרך בני אדם לאוכלו) או כשחיטב להקטיר בדבר שאינו מוקטר ע"ג מזבח: ת"ק - כשר. ר' אליעזר - פסול. הדברים הבאים אין ראויים לאכילה לאדם: עור, רוטב, קיפה (תבלין), אלל (גיד הצואר), עצמות, גידים, טלפיים (פרסות), קרניים. לפיכך אם חישב לאכול מהם חוץ לזמנו או חוץ למקומו - הקרבן כשר, וכמו כן אם נפסל הקרבן מסיבה אחרת (פיגול, נותר, טמא) ואכל מהנ"ל פטור מכרת ומלקות. דבר שאינו חלק מהקרבן אך הוא טפל לו, כגון: א. עפר ושליתו - נחשבים כחלק מהקרבן, ואם נפסל הקרבן (פיגול, נותר, טמא) - אף הם נאסרו באכילה והאוכלן חייב כרת. אעפ"כ אם חישב בעבודה לאוכלן חוץ לזמנו או חוץ למקומו - הקרבן כשר כיון שרוב האנשים אין אוכלים אותם. ב. ביצי עוף, חלב בהמה - אינם חלק מהקרבן, לא למחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו, ולא לחייב את האוכלם כרת כשהקרבן (העוף או הבהמה) נפסל.
י	13 אלו מחשבות אינן פוסלות את הקרבן? חיטב בעבודות הקרבן ע"מ להניח דמו או אמוריו חוץ לזמנו או להוציאן חוץ למקומו (אבל לא להזות או להקטיר): ר' יהודה - פסול (כיון שמעשה כזה פוסל). חכמים - כשר. חיטב בעבודת הקרבן ע"מ: א. להזות ע"ג הכבש, ב. להזות ע"ג המזבח שלא כנגד היסוד, ג. להזות מהנתנין למטה למעלה וההיפך, ד. להזות מהנתנין בפנים בחוץ וההיפך, ה. שיאכלוהו או יקריבוהו טמאים או ערלים, ו. לשבר עצם בפסח או לאכול ממנו נא, ז. לערב הדם בדם פסולין - כשר (אף לר' יהודה), שאין מחשבת פוסלת אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושלא לשמן בפסח וחטאת.
פרק ד - בית שמאי	
א-ב	14 מהן מתנות הדם המעכבות את הקרבן? קרבנות שמתן דמיהם על: מזבח החיצון - בדיעבד יוצא ידי חובה במתנה אחת בלבד. [חטאת (חיצונה): ב"ש - ב' מתנות. ב"ה - מתנה אחת (כשאר הקרבנות)]. חיטב מחשבת חוץ לזמנו: במתנה המעכבת - פיגול. (חיטב בראשונה חוץ לזמנו ובאחרות חוץ למקומו, אין מחשבת חוץ למקומו מוציאה ממחשבת חוץ לזמנו והוי פיגול). חיטב במתנות שאין מעכבות - כשר. מזבח הפנימי (חטאות הנשרפות) - כל מתנות הדם בסדרן מעכבות (חוץ משפרכת השיריים על מזבח החיצון). אין מפגלין בחצי מתיר, ולכן: חיטב מחשבת חוץ לזמנו בכל המתנות (המעכבות) - הוי פיגול. כנ"ל רק בחלק מהמתנות (המעכבות) ובשאר לא חיטב מחשבת פסול או חיטב מחשבת חוץ למקומו או שלא לשמו - פסול ואינו פיגול.
ד-ג	15 אלו דברים מחשבת פיגול פוסלת אותן והאוכלם ח"ב כרת ואלו לא, ומדוע? חיטב מחשבת חוץ לזמנו ב: דבר שאין לו מתיר (לאדם או למזבח, אלא הוא מתיר אחרים או את עצמו) - אינו פיגול. דבר שיש לו מתיר - פיגול. דברים שאין להם מתיר: א. קומץ ולבונה (הם מתירים את שיירי המנחה לאכילה). ב. קטורת (מתירה עצמה). ג. מנחת כהנים, כהן משיח ומנחת נסכים (מוקטרין כליל למזבח ומתירין עצמן). ד. דם (הוא מתיר את האימורים להקטרה ואת הבשר לאכילה). ה. נסכים: ר"מ - דוקא הבאים בפני עצמן, חכמים - אף הבאים עם קרבן בו ביום, כיון שיכול להקריבם בפני עצמם. ו. לוג שמן של מצורע: ר"ש - אין חייבין עליו משום פיגול, כיון שיכול להביאו לאחר זמן. ר"מ - חייבין עליו (עם הביאו עם האשם), שדם האשם מתירו. דוגמאות לדברים שיש להם מתיר (ונאסרים משום פיגול): א. בשר עולה (בהמה או עוף) - דמה מתירה למזבח. ב. בשר חטאת (העוף) - דמה מתירה לכהנים. ג. אימורי חטאות הנשרפות - דמם מתירן למזבח. ר"ש - חטאות הנשרפות אין חייבין עליהם משום פיגול, כיון שאין דומים לשלמים (המקור לאיסור פיגול) שמזין מדמו על מזבח החיצון.
ה	16 אלו דברים אין חייבין עליהם משום פיגול, נותר, טמא ושחוט חוץ? קדשי גוים: ר"מ - פטור, ר' יוסי - חייב. ת"ק: דבר שאין לו מתיר - אעפ"כ שאין חייבין עליו משום פיגול, חייבין עליהם משום נותר וטמא חוץ מדם. ר"ש: דבר שדרכו להאכל (אעפ"כ שמיועד להקטרה ע"ג מזבח) - חייבין עליו משום טמא. דבר שאין דרכו להאכל (עצים, לבונה, קטורת) - אין חייבין עליהם משום טמא. (גמ' - חכמים חולקים ומחייבין בכל משום טמא).
י	17 מהן המחשבות הדרושות להקרבנות קרבן לכתחילה?

דברים שצריך לחשב בשעת זביחת הזבח לשם: א. זבח (לשמו), ב. זבח (בעלים), ג. השם (ה'), ד. אשים (מזבח), ה. ריח (שלא יצלנו קודם הקטרתו, ו. ניחוח (נחת רוח לה'). ז. חטאת ואשם - לשם החטא.
ר' יוסי - אפי' לא חישוב כל הנ"ל כשר, שהוא תנאי בית דין. (חכמים תיקנו שלא יחשוב כלל, שמא יטעה ויחשוב מחשבה הפוסלת).

פרק ה - איזה מקומן

משנה

- א-ב** 18 מהן חטאות הנשרפות, וכיצד עבודתן?
חטאות הנשרפות/הפנימיות:
א. פר כ"ג ושעיר הקרבים ביוה"כ. (ויקרא טז)
ב. פר כהן משיח. (ויקרא ד)
ג. פר העלם דבר של ציבור. (ויקרא ד)
ד. שעירי ע"ז. (במדבר טו)
עבודתן: שחיטתן וקיבול דמן בצפון, מתן דמון (יוה"כ - על בין הבדים ו) על הפרוכת ועל מזבח הזהב, כל מתנות הדם מעכבות, ושופכין את שירי הדם על יסוד מערבי של מזבח החיצון (לא מעכב), בשרן ועורן נשרף בבית הדשן (מקום טהור חוץ לירושלים).
- ג** 19 מהן חטאות הציבור (חוץ מהנשרפות) וכיצד היא עבודת קרבן חטאת?
חטאות הציבור (חיצוניות): שעירי ר"ח והמועדים.
עבודתן (חטאת ציבור ויחיד): שחיטתן וקיבול דמן בצפון, מתן דמן: ד' מתנות על ד' קרנות מזבח החיצון (פונה ימינה על הסובב - דרומית מזרחית, מזרחית צפונית, צפונית מערבית, מערבית דרומית), ושופכין את שירי הדם על יסוד דרומי של מזבח החיצון (לא מעכב), אכילתן: לזכרי כהונה בעזרה ליום ולילה (מדרבנן - עד חצות).
- ד** 20 כיצד עבודת קרבן עולה?
עבודת קרבן עולה: שחיטתה וקיבול דמה בצפון, מתן דמה: ב' מתנות שהן ד' (בקרנות שיש תחתן יסוד: מזרחית-צפונית ומערבית-דרומית), מפשיט את עורה (ניתן לכהנים של אותו משמר), מנתח את בשרה ומקטיר הכל למזבח.
- ה** 21 מהן זבחי שלמי ציבור? מהן סוגי קרבן אשם? כיצד עבודתן?
זבחי שלמי צבור - ב' כבשים של עצרת המוקרבים עם שתי הלחם. (ויקרא כג, יט)
אשמות: גזילות (ויקרא ה), מעילות (ויקרא ה), שפחה חרופה (חציה שפחה וחציה בת חורין המאורסת לעבד עברי - ויקרא יט), נזיר (שנטמא - במדבר ו), מצורע (ויקרא יד), תלוי (ויקרא ה).
עבודתן: שחיטתן וקיבול דמן בצפון, מתן דמן: ב' מתנות שהן ד', אכילתן: לזכרי כהונה בעזרה ליום ולילה (מדרבנן - עד חצות).
- ו-ז** 22 אלו קרבנות במעמד של קדשים קלים, וכיצד עבודתן?
קדשים קלים:
א. שלמים - שחיטתן וקיבול דמן בכל העזרה, מתן דמן: ב' מתנות שהן ד', אכילתן: בכל העיר לשני ימים ולילה אחד (תודה ואיל נזיר - יום ולילה עד חצות). המורס מהם (שלמים - חזה ושוק; תודה - כנ"ל + חלות; איל נזיר - כנ"ל + זרוע בשלה וחלת מצה ורקיק אחד) נאכל לכהנים, ולנשיהם ולעבדיהם.
ב. בכור, מעשר ופסח - שחיטתן בכל העזרה ומזין מדמן מתנה אחת על קיר המזבח כנגד היסוד.
אכילתן: בכור - לכהנים (ולנשיהם וכו'), ומעשר - לכל אדם (לבעלים), בכל העיר לשני ימים ולילה אחד. פסח - בכל העיר, בלילה (מדרבנן - עד חצות, לראב"ע - מדאזין), רק למנויו ודוקא צלי.

פרק ו - קדשי קדשים

משנה

- א** 23 האם מותר לשחוט קדשי קדשים וקדשים קלים בראש המזבח? פרט!
מותר לשחוט קדשים בראש המזבח, שכתוב 'וזבחת עליו'. (ע"ט, ד)
קדשי קדשים צריכין שחיטה בצפון:
ר' יוסי - ראש המזבח כולו נחשב לצפון.
ר' יוסי בר יהודה - רק החצי הצפוני של המזבח נחשב לצפון.
- א** 24 מהו מקום קמיצת המנחות, ומקום זמן אכילתן?
כל המנחות - קדשי קדשים:
נקמצות - בכל מקום בעזרה.
נאכלות - בכל העזרה, לזכרי כהונה, ליום ולילה עד חצות.
- ב** 25 אלו דברים היו נעשין בקרן דרומית מערבית?
ו' דברים היתה משמשת:
למטה: א. חטאת העוף. ב. הגשת המנחה. ג. שפיכת שירי הדם.
למעלה: א. ניסוך המים (בסוכות). ב. ניסוך היין. ג. עולת העוף (כשהיא רבה במזרח).
- ג** 26 העולה למזבח, מהו דרך הילוכו וכיצד יורד ממנו? מהן היוצאין מן הכלל, ומדוע?
כל פניות שאתה פונה לא יהיו אלא דרך ימין, לפיכך כל העולין למזבח עולין דרך ימין ומקיפין מצד מזרח ויורדין דרך שמאל במערב.
יוצאין מן הכלל: א. ניסוך המים ב. ניסוך היין ג. עולת העוף (כשהיא רבה במזרח), מחשש שמא יפגמו (או ימות העוף) מעשן המערכה.
- ב, ד** 27 כיצד מעשה חטאת העוף?
מקום מליקת חטאת העוף בכל מקום בעזרה, אבל הקפידו לעשותה **למטה** סמוך לקרן **דרומית מערבית** משום ששם מקום הזאת הדם וכיון שבעוף יש מעט דם אם ימלוך ברחוק מקום, יש חשש שישפך כל הדם קודם שיגיע למזבח.
כיצד מעשה חטאת העוף?
- מולק את ראשה ממול עורפה (מאחורי הצוואר) ואינו מבדיל (הראש מהגוף, וחותר רק סימן אחד). [משנה ו' - הבדיל פסול]
- מזה מדמה (מגוף העוף) על קיר המזבח.
- מיצוי שירי הדם על קיר המזבח כנגד היסוד. (גם מעכב)
- כולה נאכלת לזכרי כהונה.
- ה-ו** 28 כיצד מעשה עולת העוף?
- עלה בכבש ופנה לסובב לקרן דרומית מזרחית (מפני שהיא הקרן הקרובה ביותר לבית הדשן).
- מולק את ראשה ממול עורפה ומבדיל (הראש מהגוף). [לא הבדיל פסול]
- מיצוי הדם מגוף העוף על קיר המזבח. (אין בה הזאה. מיצה: דם הראש בלבד - פסול, דם הגוף בלבד - כשרה.)
- מיצוי הדם מראש העוף ומולח בית מליקתו ומקטירו ע"ג המזבח.
- מסיר את המוראה (זפק) ונוצתה ובני המעים היוצאים עמה ומשליכן לבית הדשן. (לא מעכב)
- משסע את גוף העוף ולא הבדיל (הבדיל כשר) ומולחו ומקטירו. (לא מעכב)

ב' עבודות מעכבות בעופות: א. מליקה, **ב.** מיצוי הדם.
חישב באחת העבודות הנ"ל:

- **שלא לשמה** (בלבד או עם מחשבת לשמה באותה עבודה או בעבודה השניה):
חטאת - פסולה (כחטאת בהמה).
עולה - כשרה, אך לא עלתה לבעלים לשם חובה.

- **חוץ למקומו** (לאכול בדבר שדרכו לאכול-חטאת עוף, ולהקטיר בדבר שדרכו להקטיר-עולת עוף) - פסול ואין בו כרת.
- **חוץ לזמנו** (כניל, ובלבד שיקרב המתיר כמצותו - שלא ערב מחשבה אחרת הפוסלת) - פגול וחייבין עליו כרת.
חישב לאכול או להקטיר **כחצי זית חוץ למקומו וכחצי זית חוץ לזמנו** - פסול ואין בו כרת. **ר' יהודה** - תפוס לשון ראשון.
חישב (חוץ למקומו או חוץ לזמנו) **כחצי זית לאכול וכחצי זית להקטיר** - כשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפין. (קהתי - פיסקה מיותרת)

פרק ז - חטאת העוף

משנה

30 **שינה באופן או במקום עשיית עולת העוף וחטאת העוף או במחשבה, מה הדין במקרים השונים להכשרה, למעילה, ולטומאת א-ד נבלת עוף טהור?**

חטאת העוף:

א. כדינה - כשרה.

ב. שינה במחשבה, במקום (למעלה) או במעשה - פסולה.

עולת העוף:

א. כדינה - כשרה.

ב. שינה במחשבה - כשרה, אך לא עלתה לבעלים לשם חובה.

ג. שינה במקום (למטה) או במעשה - פסולה.

טומאה: בכל המקרים הנ"ל המליקה מוציאה מידי טומאה, ואין מטמאין בבית הבליעה כנבלת עוף טהור.

מעילה:

א. חטאת שנעשית כדינה - אין מועלין, כיון שנאכלת לכהנים.

ב. עולת עוף ששינה בכל: **ר' אליעזר** - מועלין, **ר' יהושע** - אין מועלין.

ג. כל שאר המקרים - מועלין, כיון שלא הותר לאכילה או להנאת אדם.

31 **אלו שינויים נוספים מעכבין בעולת ובחטאת העוף? מה הדין במקרים השונים לטומאה?**

ה

פסולה בקדש (עלו למזבח לא ירדו), כגון: מלק בשמאל או בליה, פסול לעבודה שמלק - **אין מטמאין** בבית הבליעה.
אין פסולה בקדש (עלו למזבח ירדו), כגון: מלק בסכין, מלק חולין בפנים או קדשים בחוץ, תורין טרם זמן ובני יונה לאחר זמן, בעל מום (הפוסל בעוף: יבש גפה, נסמית עינה, נקטעה רגלה) - **מטמאין** בבית הבליעה.
חולין בפנים או קדשים בחוץ: שחט - אין מטמאין, מלק - מטמאין.

32 **מלק עולת או חטאת העוף ונמצאו טריפה, מה הדין לטומאה?**

ו

ר"מ - אינה מטמאה בבית הבליעה (ק"י ובנין אב/היקש - כשחיטה המטהרת בהמת טריפה מטומאת נבלה).

ר' יהודה - מטמאה בבית הבליעה. (גם שחיטה לא מועילה בעוף טריפה).

ר' יוסי - שחיטה מטהרתה, אבל לא מליקה (דיו לבא מן הדין להיות כנידון).

פרק ח - כל הזבחים שנתערבו

משנה

33 **קרבנות שנתערבו עם בהמות אחרות, מה דין התערבות?**

א

קרבנות שנתערבו בהן (אפי' אחת ברבוא אינה בטלה כיון שבע"פ הוא דבר חשוב):

א. איסורי הנאה: חטאת המתה (ותמניע: ולד חטאת, תמורה, מתנו בעליה, נתכפרו בעליה באחרת, עברה שנתה) או שור הנסקל - ימותו כולם.

ב. איסורי מזבח (כגון שנעבדה בו עבירה): המית אדם ע"פ ע"א או הבעלים, רובע, נרבע, מוקצה, נעבד, אתנן (תשלום לזונה), מחיר (חליפין)

כלב, כלאים (נולד מתיש ורחל), (ולד) טריפה, יוצא דופן - ירעו עד שישתאבו (יפול בהם מום) ויביא בדמי היפה שבהן מאותו המין.

ג. קרבן שנתערב בבהמות חולין: תמימים - ימכרו לצורכי אותו קרבן (חוץ ממספר הקרבנות שנתערבו) ויוקרבו סתם 'לשם בעליהם'.

34 **זבחים שנתערבו באחרים, מה דין התערבות?**

ב-ג

א. מין במינו - יקרבו כולם לשם מי שהוא. (דוקא של נשים שאין צריכות סמיכה, אבל של אנשים ירעו עד שישתאבו.)

ב. מין בשאינו מינו (ששונים בעבודתם או באכילתם) - ירעו עד שישתאבו, ויביא בדמי היפה שבהן מכל מין ומין ויפסיד המותר.

ג. נתערבו בכבד או במעשר (שאסור למוכרם או לפדותם) - ירעו עד שישתאבו, ויביא בדמי היפה שבהן מהמין שנתערב, ובהמות התערבות

יאכלו בכבד וכמעשר (אסור למכרם באטילין או לשוקלם בליטרא).

ד. אשם שנתערב בשלמים: **ת"ק** - ירעו עד שישתאבו (משום שאין מביאין קדשים לבית הפסול), **ר"ש** - ישחטו בצפון ויאכלו כחמור שבהן.

[כל הקרבנות יכולין להתערב זה בזה, חוץ מחטאת ואשם, כיון שחטאת באה רק נקבה או שעיר (של נשיא) והאשם בא רק איל או כבש זכר.]

35 **אברי קרבנות שנתערבו זה בזה, מה דין התערבות?**

ג-ה

- **חתיכות בשר קדשים ממניים** שונים שנתערבו - יאכלו לאוכלים ובזמן אכילה כחמור שבהן.

- **אימורי הקרבנות שנתערבו עם חתיכות בשר קדשים** הנאכל (אברי עולה וחטאת וכיו"ב):

ר' אליעזר - יקטיר הכל ורואין את הבשר כאילו הוא עצים.

חכמים - תעובר צורתן (ממתינים שיעשו נותר) ויצאו לבית השריפה, כי יש איסור להקטיר שיירי קרבן ע"ג מזבח.

- **אימורי שנתערבו באברי בעלי מומין:**

ר' אליעזר - אם קרב ראש אחד (בשוגג) יקרבו כל הראשין זוגות זוגות וכן בשאר האברים, שאנו תולין שהנותרים כשרים.

חכמים - אפי' קרבו כולם חוץ מאחד יצא לבית השריפה.

36 **דם קדשים שנתערב בדם אחר או בשאר משקין, מה דין התערבות?**

ו-ז

דם קדשים שנתערב:

א. במים - יש בו מראה דם, כשר. (דוקא במים שנפלו לדם, אבל דם שנפל למים ראשון ראשון בטל ופסול.)

ב. ביינ - רואין אותו כאילו הוא מים.

ג. בדם חולין (בהמה או חיה): **ת"ק** - רואין אותו כאילו הוא מים, **ר' יהודה** - אין דם מבטל דם (מין במינו לא בטל, אפי' א' באלף ואפי' אם

היה במים לא היה ניכר).

ד. בדם קרבנות פסולין - ישפך לאמה (תעלת מים שבעזרה היורדת לנחל קדרון), ואין רואין אותו כמים גזירה שמא יבואו לזרוק דם פסולין

בעינו.

ה. בדם תמצית: **ת"ק** - ישפך לאמה משום גזירה הנ"ל (בדיעבד - כשר), **ר' אליעזר** - כשר, ולא גוזרין, שאין מצוי שדם תמצית יהיה מרובה

מדם הנפש.

ו. בדם בעלי מומים - ישפך לאמה (אף לר' אליעזר - שנא' 'כל אשר בו מום לא תקריבו').

כוס בכוסות:

א. כוס בעל מום בכוסות תמימין:

	ר' אליעזר - אם קרב כוס אחד יקריבו כל הכוסות, שאנו תולין שהנותרים כשרים. חכמים - אפי' קרבו כולם חוץ מאחד ישפך לאמה. ב. הנתנין למטה (עולה, שלמים, אשם) בנתנין למעלה (חטאת): ר' אליעזר - יתן למעלה מכל כוס ורואין את התחתונים כאילו הן מים, ויחזור ויתן למטה (ועולה אף לשפיכת שיריים לחטאת). חכמים - ישפכו לאמה שאסור לשנות מקום הדם, ובדיעבד אם נתן מכולם למעלה, כשר ליתן למטה. ג. בנתנין באותן מתנות דם - ינתנו במתנתן (ד' מתנות, ב' שהן ד', מתנה א'). ד. מתן ד' (ב' מתנות שהן ד') במתנה א': ר' אליעזר - ינתנו ב' שהן ד' מכל כוס, ורואין את המתנות היתרות כאילו הן דם, וכן אינו עובר על 'בל תוסיף' כיון שנותן משום התערובת. ר' יהושע - ינתנו במתנה א' מכל כוס, (אינו עובר על 'בל תגרע' כיון שנותן משום התערובת), וגם עדיף 'בל תגרע' שעובר עליו ב'שב ואל תעשה' מאשר 'בל תוסיף' שעובר עליו ב'קום עשה'. ה. הנתנין בפנים בנתנין בחוץ - ישפכו לאמה, שאסור לשנות מקום הדם לכתחילה. בדיעבד: נתן בחוץ וחזר ונתן בחוץ: ר"ע - פסול (שכל הדמים שנכנסו לכפר בהיכל פסולין), חכמים - כשר (חוץ מחטאת), ר' אליעזר - אשם כחטאת.
37	דם קרבנות שנכנס להיכל, מה דין הקרבן? פרט המצבים השונים: חטאת שנכנס דמה להיכל - פסולה: חכמים - דוקא חטאת. ר' אליעזר - אף אשם. ר"ע - כל הקרבנות החיצוניים. קיבל הדם בב' כוסות ונכנס א' מהן לפנים: ר' יוסי הגלילי - החיצון כשר (ק"ו ממחשב חוץ למקומו), חכמים - פסול, שנא' 'אשר יובא מדמה' אפי' מקצת דמה. נכנס לכפר אבל עוד לא כיפר: ר' אליעזר - פסול, ר"ש - כשר. ר' יהודה - הכניס בשוגג (אפי' זרק) כשר.
38	חטאת שקיבל דמה בב' כוסות ונפסל א' מהן, מה דין הכוס השניה? יצא א' מהן חוץ לקלעים: הפנימי כשר. נכנס א' מהן להיכל: ר' יוסי הגלילי - החיצון כשר (ק"ו), חכמים - פסול.
39	על אלו פסולין הציץ מרצה? דם פסול שניתן ע"ג המזבח: טמא (שנטמאו הבשר והחלב) - הציץ מרצה. שאר פסולין (יוצא וכיו"ב) - אין הציץ מרצה והקרבן פסול.
פרק ט - המזבח מקדש	
40	אלו פסולין אם עלו למזבח לא ירדו? ואלו ירדו? מזבח (וכבש) מקדש את הראוי לו (פסול שעלה לא ירד): ר' יהושע - כל הראוי לאשים (יעל מוקדה). רבן גמליאל - כל הראוי למזבח (יעל המזבח), כולל דם ונסכים (למעט קומץ של מנחה שלא נתקדש בכלי). נסכים: ר' יהושע - ירדו. רבן גמליאל - לא ירדו. ר"ש: הבאין עם זבח - ירדו (אפי' נפסל הזבח ולא הנסכים) שאינם כעולה הבאה בפני עצמה, הבאין בפני עצמן - לא ירדו (כ"ג). ר"ש: פסול בקודש - לא ירד: לן, טמא, יוצא, נשחט חוץ לזמנו או חוץ למקומו, קבל פסול או זרק את דמו. אין פסול בקדש - ירד: רובע, נרבע, מוקצה, נעבד, אתנן, מחיר, כלאים, טרפה, יוצא דופן. בעל מום (שאינו מחוסר אבר): ת"ק - ירד. ר"ע - לא ירד אא"כ העלוהו חי. ר' חנניא סגן הכהנים - דוחה אותו מע"ג מזבח כלאחר יד ולא בפרהסיא דרך בזיון. ר' יהודה: נשחט בלילה, נשפך דמו, יצא דמו חוץ לקלעים - ירד. [כל הפסולין שלא ירדו - אם הורידן (מש' ו - או שפקעו מע"ג המזבח לרצפת העזרה), לא יעלו שוב].
41	האם מותר לשחוט קרבן ע"ג המזבח, ומדוע? מדאורי מותר (ו,א), אבל חכמים גזרו שמא תרביץ גללים, ולכן אפי' עלתה - תרד. עולה ששחטה בראש המזבח - יפשיטנה וינתחה במקומה.
42	דברים שאינם ראויים למזבח שעלו על גביו, מה דינם? הבא את דוגמאות המשנה: דברים שאינם ראויים למזבח, כגון: בשר ק"ק וק"ל, מותר העומר, שתי הלחם, לחם הפנים, שירי מנחות, קטורת - ירדו. צמר שבראשי כבשים, שער שבזקן תישים, (ובעולה: עצמות, גידים, קרנים, טלפים: מחוברים - יעלו, שנא' 'והקטיר הכהן את הכל המזבחה', פרשו - לא יעלו, שנא' 'ועשית עולותיך הבשר והדם'.
43	אברים או גחלת שפקעו מע"ג מזבח לקרקע העזרה, מה דינם? גחלת שפקעה - אין צריך להחזיר. אברים שפקעו: - לא נתעכלו - צריך להחזיר. - נשרף הבשר ונעשו גחלת - אין צריך להחזיר. - נתקשה הבשר ויבש כעץ אבל לא נעשה פחם: קודם חצות - יחזיר ומועלין בהן, לאחר חצות - לא יחזיר ואין מועלין בהן.
44	באלו מקרים כלי שרת מקדשין את מה שהונח בהם? כלים מקדשים: כלי הלח - את הלח ולא את היבש, מדות היבש (עשרון וחצי עשרון) - את היבש ולא את הלח. כלי קדש שנקבו: עושין מעין מלאכתן - מקדשין, אין עושין מעין מלאכתן - אין מקדשין. כלי הקדש אין מקדשין אלא בקדש.
פרק י - כל התדיר	
45	מהן כללי קדימות בהקרבנות? הבא דוגמאות!

א. **תדיר קודם** (שנא' ימלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד): תמידין, מוספי שבת, ר"ח, ר"ה, מוספי המועדים.
ב. **מקודש קודם**:

דם חטאת לדם עולה - מפני שהוא מרצה (על חטא שזדנו כרת).
אברי עולה לאימורי חטאת - מפני שהן כליל לאשים.
חטאת לאשם - מפני שדמה ניתן על ד' קרנות ועל היסוד (מפורש בכתוב), חוץ מאשם מצורע מפני שהוא בא להכשיר ומזין מדמו על גוף המצורע.
אשם לתודה ולאיל נזיר - מפני שהוא ק"ק.
תודה ואיל נזיר לשלמים - מפני שהן נאכלין ליום אחד וטעוניהם לחם. [תודה לאיל נזיר - מפני שלתודה ד' מיני לחם ולאיל נזיר ב' מינים].
שלמים לבכור - מפני שהוא טעון מתן ד' וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוך.
בכור למעשר - מפני שקדושתו מרחם ונאכל לכהנים.
מעשר לעופות - מפני שהוא זבח (טעון שחיטה בסכין), ודמו ואימוריו ק"ק.
עופות למנחות - מפני שהן מיני דמים.
מנחת חוטא למנחת נדבה - מפני שהיא באה על חטא.
חטאת העוף לעולת העוף (וכן בהקדשה), ואפי' חטאת עוף קודמת לעולת בהמה.

46 מהו סדר קדימות אכילת הקרבנות?
- כסדר הקרבנות כד סדר אכילתן.
- שלמים של אמש ושל היום - של אמש קודמין מחשש לנותר.
- שלמים של אמש וחטאת או אשם של היום:
ר"מ - של אמש קודמין, מחשש לנותר.
חכמים - חטאת קודמת, מפני שהיא ק"ק.

47 במה נבדלים סוגי האשמות השונים אלו מאלו?
אשם גזילות, מעילות, שפחה חרופה, תלוי: א. בני שתיים (תוך שנתו השניה), **ב.** ב' שקלים (סלעים).
אשם נזיר, מצורע: א. בני שנה (תוך שנתו הראשונה), **ב.** אין צורך בב' שקלים.

48 כיצד הקרבנות נאכלין לכהנים ולישראל?
בכל מאכל: צלוי, שלוק, מבושל ומתובל, שנא' 'לך נתתם למשחה' - לגדולה.
עירוב תבלי תרומה בבשר קדשים:
ר"ש - מותר.
ר"מ - לא יתן, שלא יביא את התרומה לידי פסול.

49 אלו שמנים מוקטרין ע"ג המזבח, ואלו מתחלקין לכהנים?
מתחלק לכהנים: ר"ש: א. מותר רקיקי מנחות ישראל של מנחת מאפה תנור, **ב.** לוג שמן של מצורע. **ר"ט:** אף שמן נדבה של ישראל.
נתון על גבי האשם: ר"ש: א. מותר רקיקי מנחות כהנים של מנחת מאפה תנור, **ב.** מותר מנחת כהן המשיח (חביתין). **ר"ט:** אף שמן נדבה של כהנים.

פרק יא - דם חטאת

50 איזו חטאת דמה טעון כיבוס?
ויקרא ו,כ: כל אֲשֶׁר יַגַּע בַּבִּשְׂרָה יִקְדָּשׁ וְאֲשֶׁר יִזְחַל מִדָּמָה עַל הַבְּגָד אֲשֶׁר יִזְחַל עָלֶיהָ תִּכְבֹּס בַּמָּקוֹם קֹדֶשׁ.
בין דם חטאת **חיצונה** (הנאכלת) ובין דם חטאת **פנימית** טעונו כביבוס, שנא' 'תורת החטאת' תורה אחת לכל החטאות.
דם חטאת עוף אינה טעונה כיבוס, כיון שאינה נשחטת אלא נמלקת, ונאמר '...תִּשְׁחַט הַחֲטָאתָ...'.
א

51 באלו מקרים דם חטאת אינו טעון כיבוס?
- **חטאת פסולה** (בין שהיה לה שעת הכושר ובין שלא) - אין דמה טעון כיבוס.
[היה לה שעת הכושר: לנה, נטמאה, יצאה וכיו"ב. לא היה לה שעת הכושר: נשחטה במחשבת חוץ לזמנה, חוץ למקומה, קבלו פסולין את דמה וכיו"ב].
- דם חטאת (אפי' כשרה) **שאינו עומד להזאה** - אין טעון כיבוס, כגון שניתז: מהצואר, מהקרן (לאחר הזאה), (מהראוי ליסוד (שיריים), נשפך (מהצואר) על הרצפה ואספו (שהדם נפסל).
ג-ב

52 אלו בגדים טעונים כיבוס מדם חטאת?
- בגד, שק, עור - **מקום הדם** בלבד טעון כיבוס במקום קדוש (בעזרה). [כלי שאינו ראוי לכיבוס (כלי עץ וכדו') - טעון גרידה אבל לא כיבוס].
עור:
- קודם שהופשט - אין טעון כיבוס, כיון שאינו חשוב כלי (בגד) הראוי לקבל טומאה.
- משהופשט:
ר' יהודה - טעון כיבוס, כיון שאם יחשוב עליו לשימוש כמות שהוא, הרי הוא מקבל טומאה וחשוב ככלי. (הלכה)
ר' אלעזר - אין טעון כיבוס, שכל זמן שלא עיבדו לכלי או חישב עליו לשימוש כמות שהוא, אינו מקבל טומאה ואינו חשוב ככלי.
ד-ג

53 מה דין כלי חרס או כלי נחשת שבושל בו בשר חטאת? האם דין זה נוהג בכל הקדשים?
ויקרא ו,כא: וְכָלִי חָרָשׁ אֲשֶׁר תִּבְשַׁל בוֹ יִשְׁבֹּר וְאֵם בְּכָלִי נִחֲשֶׁת בְּשָׁלָה וּמִרְקַן וְשֹׁטֵף בְּמִים.
כלי חרס - טעון שבירה במקום קדוש (שבריו היו נבלעים בקרקע העזרה בדרך נס).
כלי נחשת - טעון מריקה ושיטיפה במקום קדוש.
שאר הקדשים:
- **רש"י, רע"ב** - ההלכות הנ"ל נוהגות בכל הקדשים.
- **רמב"ם** - שבירת כלי חרס רק בדם חטאת (ככיבוס בגד), אבל מריקה ושיטיפה בכל הקדשים.
- **מלאכת שלמה (בשם ר' סולימאן)** - אמנם כל הקדשים צריכים הגעלה לפלוט את הנותר הבלוע בהם, אבל לא מריקה ושיטיפה (ראה להלן שאלה 55 בדעת ר"ש).

54 בגד שניתז עליו דם חטאת, וכלי חרס או כלי נחשת שבלעו טעם בשר קדשים, שיצאו חוץ לעזרה מה דינם?
יצאו חוץ לעזרה, מכניסים לעזרה: בגד - מכבסו, כלי חרס - שוברו, כלי נחשת - מורקו ושוטפו.
נטמאו חוץ לעזרה ואסור להכניסם: בגד - קורעו (ברובו) ומכניסו ומכבסו, כלי חרס - נוקבו (כשיעור שורש קטן) ומכניסו ושוברו, כלי נחשת - פוחתו (עושה בו נקב גדול ומתקנו כדי שיחזור להיות כלי) ומכניסו ומורקו ושוטפו.
ה-ו

55 מהי מריקה ושיטיפה, ואלו כלים טעונים את הפעולות הנ"ל?
מריקה - כמריקת כוס (של ברכה - מבפנים), **שיטיפה** - כשטיפת כוס (מבחוץ);
מריקה - בחמין, **שיטיפה** - בצונן.
בין שבשיל בו או עירה לתוכו תבשיל רותח - **טעון מריקה ושיטיפה:**
ת"ק - בין ק"ק ובין קק"ל.

ר"ש - ק"ק, אבל ק"ל אין טעונית. (גם ק"ל טעונית הגעלה משום נותר הבלוע בהם, אבל לא דוקא במים, ורק בחמין אבל לא בצונן).
[שפוד ואסכלה (שממששין לצלייה ע"ג האש) - טעונית הגעלה בחמין (אבל לא ליבון כיון שבלעו היתר).]

56 **כלי שבישל בו קדשים ברגל, האם יכול לבשל בו קדשים אחרים ללא מריקה ושטיפה?**
ר"ט - כלי שבישל בו קדשים ברגל יכול לבשל בו תבשיל אחר תוך זמן אכילתו של התבשיל הראשון, וכן הלאה כל הרגל, וטעון מריקה ושטיפה רק לאחר הרגל, כיון שבכל יום הוא פולט את הבלוע של אתמול ולא בא לידי נותר.
חכמים - יכול לבשל בו רק עד סוף זמן אכילה של הראשון, כי חוששין שמא לא פלט את כל הנותר הבלוע בו מקרבן של אתמול.

57 **מה הדין אם ביטל בכלי, קדשים וחולין או ק"ק וקק"ל יחד?**
יש בהן בני"ט: א. הקלים נאכלין כחמורין, **ב.** הכלי טעון מריקה ושטיפה, **ג.** אף התערובת פוסלת במגע.
אין בהן בני"ט: א. נאכלין כחולין או כקלים, **ב.** אין הכלי טעון מריקה ושטיפה (כדעת ר"ש שקק"ל אין טעונית מריקה ושטיפה), **ג.** אין התערובת פוסלת במגע.

58 **בשר קדשים או מנחה הפסולין, שנגעו בבשר או מנחה אחרים, מה הדין?**
רקיק של מנחה שנפסל שנגע ברקיק כשר, או חתיכת בשר קדשים שנפסלה שנגעה בחתיכה אחרת - לא נאסר אלא המקום שבלע בלבד, וחותר את מקומו והשאר כשר.

פרק יב - טבול יום

59 **אלו בהנים זכאין ליטול חלק בבשר ובעורות הקדשים?**
כל שאינו ראוי לעבודה - אינו חולק בבשר (אפי' יהיה ראוי לערב, אלא צריך שיהיה ראוי משעת זריקת הדם עד הקטרת האימורים, שנא' 'המקריב את דם השלמים ואת החלב מבגין אהרן לו תהיה שוק תמיין למנחה'). וכל שאין לו בשר - אין לו בעורות, כגון: טמא, טבול יום, מחוסר כפורים, אונן (אע"פ שמותר לנגוע, אסור להקריב).
בעלי מומין (אפי' קבועין) אע"פ שפסולין לעבודה - חולקין ואוכלין, שנא' '...לא יגש להקריב... ומן הקדשים יאכל'.

60 **מה דין עורות ק"ק ועורות קק"ל? האם זוכים כהנים בעור קרבן ק"ק שנפסל?**
עורות קק"ל - לבעלים.
עורות ק"ק - לכהנים.
- כל שלא זכה המזבח בבשרו (שנפסל קודם זריקת הדם ולא היה לו שעת הכושר) לא זכו הכהנים בעורו, שנא' 'עולת איש' רק עולה שעלתה (ע"ג מזבח) לאיש (אפי' נשחטה שלא לשמה, כיון שלא נפסלה למזבח). נפסל אחר שהופשט העור, העור לכהנים.
ר' חנינא סגן הכהנים - גם אם ארע פסול קודם הפשט העור והפשיטתו בטעות, העור לכהנים.
הכמים - אם הפסול קדם להפשט, העור אסור ויוצא לבית השריפה.
[ר"ע - מדברי ר' חנינא סגן הכהנים למדנו, המפשיט בכור (בעל מום חוץ למקדש) ונמצא טריפה - זוכה הכהן בעור (אע"פ שהבשר אסור באכילה, ואם היה יודע על הטריפות קודם הפשטה הבכור ועורו היו טעונים קבורה).]
(כהנים זוכין אף בעורות ק"ק שמביאה אשה).

61 **כיצד מצות שריפת חטאות הפנימיות, ומה דין המתעסקים בשריפתן?**
חטאות הפנימיות:
- כמצותן - נשרפות בבית הדשן (נושאין אותם במוטות חוץ לירושלים), ומטמאין בגדים.
- שלא כמצותן (שנפסלו) - נשרפות בבית הבירה (בעזרה או בהר הבית), ואין מטמאין בגדים.
מאימית מטמאין בגדים:
ת"ק - משעת יציאתם מהעזרה (אפי' יצאו הראשונים ולא האחרונים, הראשונים מטמאין בגדים והאחרונים לא).
ר"ש - כל המתעסקים בשריפתם מטמאין בגדים, אבל רק אחר שיוצת האור ברובן.
המתעסק בהן אחר גמר שריפתן - אין מטמא בגדים:
ר"ש - אחר שניתך הבשר.
חכמים - אחר שנגעשה אפר.

פרק יג - השוחט והמעלה

62 **השוחט והמעלה בחוץ, כמה חטאות יתחייב בשוגג?**
- חייב על השחיטה לבד, שנא' 'איש איש מבית ישראל אשר ישחט... ואל פתח אהל מועד לא הביאו... ונכרת...'.
- חייב על העלאה לבד, שנא' 'איש איש מבית ישראל אשר יעלה... ואל פתח אהל מועד לא הביאו... ונכרת...'.
שחט בפנים והעלה בחוץ: חייב (אף לריה"ג), אע"פ שכשהוציאו נפסל כיון שהיתה לו שעת הכושר.
שחט והעלה בחוץ:
ת"ק - אפי' בהעלם אחד, חייב שתיים, שהן שני איסורים שונים.
ר' יוסי הגלילי - חייב רק על השחיטה, אבל על העלאה פטור כיון שנפסל בשחיטה בחוץ (ולא היתה לו שעת הכושר).

63 **האוכל בשר קדשים בטומאה, מה דינו?**
בטומאת הגוף (אדם טמא שאכל בשר קדשים) - חייב כרת במזיד וחטאת בשוגג.
בטומאת בשר (טהור שאכל בשר קדשים שנטמא) - פטור מכרת וחטאת (חייב מלקות במזיד).
טמא שאכל בשר קדש שנטמא:
ת"ק - חייב כרת וחטאת אפי' אם קדמה טומאת הבשר לטומאת הגוף, כיון שבאיסור כולל (שנאסר גם בבשר טהור) איסור חל על איסור.
ר' יוסי הגלילי - פטור כיון שאכל דבר טמא (ואין איסור חל על איסור אפי' באיסור כולל), אא"כ קדמה טומאת הגוף לטומאת הבשר.

64 **מה בין איסור שחיטה להעלאה בחוץ? כמה חטאות יכול להתחייב על קרבן אחד? כיצד חייבין על העלאה בחוץ?**
חומר בשחיטה מהעלאה: שוחט (לצורך) הדיוט - חייב, מעלה (לכבוד) הדיוט - פטור.
חומר בהעלאה משחיטה: שנים ששחטו יחד - פטורים, שנים שהעלו - חייבין.
- העלה בחוץ כמה כזיתות מאותו קרבן בהעלמות שונים:
ר"ש - חייב על כל העלאה.
ר' יוסי - חייב אחת לכל היותר על כל קרבן.
- **המעלה בחוץ חייב:**
ת"ק - רק אם העלה על מזבח (כנח).
ר"ש - אפי' העלה על סלע או אבן (כמנוח).

65 **המעלה בחוץ קרבן פסול, מה דינו? הקריב רק חלק מהראוי להקטרה בחוץ, מה דינו?**
המעלה בחוץ חייב על קרבן כשר או על פסול שדינו שאם עלה לא ירד (היה פסולו בקודש - ט, ב).
המעלה רק חלק מהמתיר, כגון כזית מ: קומץ, לבונה, קטורת, מנחת כהנים, מנחת כהן משיח, מנחת נסכים:
ת"ק - חייב.
ר' אלעזר - פטור עד שיקריב את כולו או את גמר המתיר כשיעור (לאחר שהקריב את כל השאר בפנים).

ה-ו	66	המעלה מנחה בחוץ, באלו מקרים יתחייב? העלה: מנחה שלא נקמצה - פטור, כיון שאינה ראויה לבפנים. קמצה וחזר קומצה לתוכה - חייב, כיון שהיא כשרה בפנים בדיעבד. קומץ ולבונה (של מנחת נדבה) או שני בזיכי לבונה (של לחם הפנים), <u>שחקריב אחד מהן</u>: ת"ק - חייב. ר' אלעזר - פטור עד שיקריב את השני בחוץ שהוא גמר המתיר (בין אם הקריב את הראשון בפנים או בחוץ).
ו	67	הזרק דם או מנסך מים בחוץ, אימתי יתחייב? זרק מקצת דמים - חייב (אפי' בחטאות הפנימיות אפי' לר' אלעזר, שכל הזאה מצוה בפני עצמה). ר' אלעזר - המנסך מי חג בחג חייב. ר' נחמיה - אף המקריב שירי הדם (של חטאות פנימיות) חייב, כיון ששפיכתן בפנים מעכבת.
ז	68	באלו מקרים מתחייב משום איסור שחוט' חוץ על עוף ועל שחיטת בהמת קדשים בלילה? עוף: מלק בפנים והעלה בחוץ - חייב (על העלאה). מלק והעלה בחוץ - פטור, כיון שע"י מליקה בחוץ נעשה נבלה. שחט בפנים והעלה בחוץ - פטור (לגמרי גם לר"ש), כיון ששחיטת עוף קדשים בפנים פוסלת. שחט והעלה בחוץ - חייב שתיים, שנא' 'או אשר ישחט' לרבות שחיטת עוף בחוץ. בהמה ששחטה בלילה: בפנים והעלה בחוץ: ת"ק - פטור, ששחיטת קדשים בלילה פוסלת. ר"ש - חייב, כיון שאם עלתה לא תרד (ר"ש - ט, ב). בחוץ והעלה בחוץ - חייב שתיים, ששחיטה בלילה בחוץ (בחולין) כשרה.
ח	69	חטאת שזרק מקצת דמה בפנים ומקצתו בחוץ, מה הדין? חטאת חיצונה שנתן מדמה בחוץ וחזר ונתן בפנים - חייב. חטאת פנימית שנתן מדמה בפנים וחזר ונתן בחוץ (אפי' השיריים וכדעת ר' נחמיה) - חייב, שכולו ראוי להזאה. קבל דם חטאת בב' כוסות, נתן: - שניהם בפנים - פטור (וכשר). - שניהם בחוץ - חייב (בב' העלמות חייב שתיים). - א' בפנים וא' בחוץ - פטור, כיון שכפר אחר מתן הראשונה בפנים. - א' בחוץ וא' בפנים - חייב על החיצון והפנימי מכפר. [הפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה, שחט: - שתייהן בפנים - פטור (וכפר בראשונה והשניה פסולה). [דם הראשונה פטור גם את השניה ממעילה]. - שתייהן בחוץ - חייב (שתיים). - א' בפנים וא' בחוץ - פטור, כיון שכפר בראשונה והשניה חטאת שנתכפרו בעליה שדינה במיתה. - א' בחוץ וא' בפנים - חייב על החיצונה והפנימית מכפרת.]
פרק יד - פרת חטאת		
א	70	השורף פרה אדומה חוץ למקומה או שהקריב את שער המשתלח בחוץ, מה דינו? השורף פרת חטאת חוץ מגיתה (מקום מערכתה) או המקריב שער המשתלח בחוץ - פטור, שנא' 'וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הִבְיאוּ, וּפִי'א ושעיר המשתלח אינם ראויים לבא אל פתח אהל מועד.
ב	71	הקריב בחוץ בהמה הפסולה להקרבה, מה דינו? הקריב בחוץ בהמה פסולה, כגון: רובע, נרבע, מוקצה, נעבד, אתנן, מחיר, כלאים, טריפה, יוצא דופן - פטור, שנא' 'לִפְנֵי מִשְׁכַּן ה' והנ"ל אינן ראויין לבא לפני משכן ה'.
ב	72	הקריב בחוץ קרבן פסול שעתיד להיות מוכשר, מה דינו? א. הקריב בעלי מומין בחוץ - פטור. בעלי מומין עוברין: ת"ק - פטור. ר"ש - עובר בל"ת, כיון שראוי לבא לאחר זמן. ב. הקריב בני יונה שעבר זמנו - פטור. תורים שלא הגיע זמנם: ת"ק - פטור. ר"ש - עובר בל"ת, כנ"ל. ג. הקריב אותו ואת בנו (את השני מביניהם) או מחוסר זמן (תוך ז' ימים ללדתו): ת"ק - פטור. ר"ש - עובר בל"ת, כנ"ל.
ג	73	מחוסר כפרה שהקריב קרבנו בחוץ לפני הזמן, מה דינו? מחוסר זמן בבעלים, כגון: זב, זבה, יולדת ומצורע, שהקריבו קרבנם בחוץ קודם שטהרו: חטאת, ואשם (של מצורע) - פטורין, שאינם ראויים לבוא קודם זמנם. עולה (וכן נזיר שהביא את קרבן השלמים קודם שנתיימה נזירותו) - חייבין, כיון שעולה ושלמים באים נדבה.
ג	74	המעלה דבר העומד לאכילת כהנים או ישראל בחוץ, מה דינו? העלה מקרבן, דבר העומד לאכילה, כגון: בשר חטאת, אשם, ק"ק (זבחי שלמי ציבור) או קק"ל, מותר העומר, שתי הלחם, לחם הפנים, שירי מנחות - פטור, כיון שאינם עומדים להקרבה בפנים.
ג	75	אלו עבודות אסורות לפסולים ואעפ"כ אין העובדן מתחייב עליהם מיתה, ומדוע? היוצק (שמן על מנחה), הבולל (מערב השמן), הפותת (מנחה), המולח (על פל קרבן תִּקְרֵיב מִלֶּח), המניף (מנחה), המגיש (מנחה לקרן דרומית מערבית), המסדר לחם הפנים, המטיב את נרות המנורה, הקומץ (מנחה) והמקבל דם: א. בחוץ, ב. זר, ג. כהן טמא, ד. מחוסר בגדים, ה. אינו רחוף ידים ורגלים - אע"פ שפוסל עבודתו, פטור מכרת וחטאת או ממיתה בידי שמים, כיון שאין מתחייב באיסורים הנ"ל אלא במלאכה שהיא גמר עבודה (כזריקת דם, הקטרת קומץ, הקטרת בזיכין וכדו').
ח-ד	76	מהן התקופות השונות באיסור והיתר הבמות? א. לפני הקמת המשכן: במות מותרות, עבודה בבכורות. ב. משוהם המשכן (ל"ט שנה): נאסרו הבמות, עבודה בכהנים, ק"ק נאכלים בעזרה, קק"ל נאכלים בכל מחנה ישראל. ג. גלגל (י"ד שנה של כיבוש וחלוקת הארץ): הותרו הבמות, ק"ק נאכלים בעזרה, קק"ל נאכלים בכל מקום. ד. שילה (שס"ט שנה, חרבה בימי עלל): נאסרו הבמות, ק"ק נאכלים בתוך בית ה', קק"ל ומע"ש בכל הרואה (את שילה). ה. נוב (י"ג שנה, חרבה ע"י שאול) וגבעון (מ"ד שנה, בטל עם בניית בית המקדש): הותרו הבמות, ק"ק נאכלים בעזרה, קק"ל ומע"ש נאכלים בכל ערי ישראל. ו. ירושלים (קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא): נאסרו הבמות (לעולם), ק"ק נאכלים בעזרה, קק"ל ומע"ש לפני מן החומה. בזמן היתר הבמות: במת הציבור נקראת במה גדולה, ובה היו מקריבין קרבנות חובה של ציבור ושל יחיד (חטאת ואשם וכדו'). ובמה שכל יחיד מותר לבנות לעצמו בכל מקום נקראת במה קטנה, ואין מקריבין עליה אלא עולות ושלמים לנדבה.

ט	77 מהם החיובים השונים בשחטי חוץ בשעת היתר במות ואיסור במות? שחטי בחוץ: א. הקדישן והקריבן בשעת איסור במות - עשה, ל"ת וכת. ב. הקדישן בשעת היתר והקריבן בשעת איסור - עשה ול"ת ופטור מכרת. ג. הקדישן בשעת איסור והקריבן בשעת היתר - עשה בלבד.
י	78 מה ההבדלים בין במה גדולה לבמה קטנה? בין במת יחיד לבמת ציבור: -קרבנות ציבור קרבים רק בבמת ציבור. -קרבנות יחיד שהוקדשו כדי להקרב בבמה גדולה, צריך להקריבם בבמה גדולה, ואם הקריבם בבמת יחיד פטור (מאיסור שחטי חוץ). -נוהגים רק בבמת ציבור: סמיכה, שחיטה בצפון, מתן דמים סביב המזבח, תנופה, הגשה (ר' יהודה - אין מנחה בבמה אפי' גדולה), עבודה בכהן, בגדי שרת, כלי שרת, ריח ניחוח (איסור הקטרה לאחר צליה חוץ למזבח), חוט הסקרא להפריד בין דמים עליונים לדמים תחתונים, רחוף ידים ורגלים. שיום בזה ובזה: -מחשבת חוץ לזמנו (פיגול), נותר וטמא (שעבד).